

Unieke archeologische vondsten

Het archeologisch onderzoek op Lage Heide is afgerond. Het onderzoek bracht de nodige schatten naar boven, waaronder een zeldzame kandelaar en een heuse landweer.

Voor de landweer, een soort verdedigingswerk, geeft een goed beeld van hoe het gebied er uitzag in de late middeleeuwen. Een bijzondere vondst, want op een oppervlakte van zo'n 300 m² zijn de contouren nog goed te zien. Slechts een enkele keer eerder werd zo'n duidelijk zichtbare landweer op zo'n oppervlakte aangetroffen in Nederland.

Verdedigingswerken

Landwerken zijn vaak kilometers lange verdedigingswerken die in onze omgeving vooral werden aangelegd in de 15e en 16e eeuw om dorpen te beschermen. Het is bekend dat de Kempen toen veelvuldig werd geteisterd door roofzuchtige benden en soldaten van zowel Staatse als Spaanse troepen tijdens de 80-jarige oorlog. In die periode werden diverse dorpen, waaronder Dommelen, geplunderd en plat-

gebrand. Vooral de doorgaande route Luik-Den Bosch die via Valkenswaard liep, werd door roofzuchtige legers veel gebruikt. Op meerdere plaatsen in Valkenswaard vinden we sporen terug van deze strijdtoneelen. Zo lagen er meerdere boerenschansen en zelfs een gegraven waterloop van de Dommel naar Tongelreep (de Boomgracht) die allen dienden ter verdediging tegen de invallers in deze onrustige tijden. De landweer in Dommelen bestond uit dubbele grachten waartussen vermoedelijk een wal lag met begroeiing van bijvoorbeeld doornenstruiken of een palissade. Voor de landweer lag een wirwar aan struikelgaten (een soort valkuilen) die de doorgang van de vijand moeilijker maakte.

Duidelijk zichtbaar

De plaats van de grachten, kuilen en palen zijn zeer duidelijk zichtbaar. De greppels gaan als strakke lijnen door het landschap. Daarvoor is een groot aantal vierkante kuilen te zien. Volgens de archeologen is het redelijk uniek om een dergelijke landweer van deze grootte, zo duidelijk te kunnen zien. Waarschijnlijk strekt de landweer zich nog uit in beide richtingen, en lijkt ook door te lopen aan de andere zijde van de Dommel die hier 150 jaar geleden nog meanderde. Het archeologisch onderzoek is nu afgerond. Met alle gegevens wordt een gebiedsreconstructie gemaakt. Op die manier ontstaat een beter beeld van Dommelen in vervlogen tijden.

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de gemeente Valkenswaard en geheel gewijd aan plan Lage Heide.

Tekst en fotografie: insight communicatie | pr
Ontwerp en druk: De Gewone Jongens, Créateurs

Meer informatie

Wilt u meer weten over Lage Heide dan kunt u de gemeentelijke website bekijken: www.valkenswaard.nl > projecten > Lage Heide

Heeft u vragen dan kunt u die stellen via de mail: lageheide@valkenswaard.nl of telefonisch via nummer: 040 2083444

lageheide nieuwsbrief

NUMMER 9
JUNI
2013

De bouw is gestart!

In de eerste week van juni is bouwbedrijf Baken begonnen met het bouwen van de eerste woningen aan de Narcislaan. De contouren van de nieuwe wijk worden nu echt zichtbaar.

De afgelopen maanden werd hard gewerkt aan het bouwrijp maken en de aanleg van nieuwe wegen. Ook in het aangrenzende natuurgebied werd veel werk verzet. Zo worden de eerste contouren van Lage Heide al duidelijk. Met de bouw van de woningen, krijgt de nieuwe wijk nu ook echt een gezicht. De eerste woningen worden gebouwd aan de Narcislaan. Ze vormen

de verbinding met de bestaande wijk Oud-Dommelen en laten het eerste gezicht zien van de nieuwe wijk. Ga gerust eens een kijkje nemen om zelf te ervaren hoe Lage Heide zich ontwikkelt!

Signalen uit de wijk

Nu de bouw echt begint, blijft het zaak om eventuele hinder voor omwo-

nenden tot een minimum te beperken. Dit doen we door goed overleg en goede afspraken met alle betrokken partijen. Signalen uit de wijk zijn daarbij heel belangrijk. Zo is er op verzoek van, en in samenspraak met, de wijkraad een speciale route aangelegd voor het bouwverkeer. De vrachtauto's hoeven daarom niet door de woonwijk. Nog een voorbeeld: een recente melding over stofoverlast vanaf het terrein, zorgde dat alle braakliggende bouwgrond werd ingezaaid. Dat ziet er fraaier uit en voorkomt ook vieze ramen! De gemeente Valkenswaard staat open voor alle signalen uit de wijk. Dus mocht u een vraag hebben of hinder ondervinden, neem zeker contact op met projectleider Davy Meeuwse, telefoon 040 208 34 44.

Geinige vogelhuisjes

Ter promotie van de nieuwe wijk Lage Heide zijn er geinige vogelhuisjes gemaakt. Ook zo'n leuk vogelverblijf voor in de tuin? Ze zijn te verkrijgen in de hal van het gemeentehuis.

Boomfeestdag in nieuwe wijk Lage Heide

Woensdag 20 maart was de traditionele Nationale Boomfeestdag. Voor Valkenswaard stond dit jaar Lage Heide centraal. De kinderen van basisschool St. Martinus uit Dommelen staken, met de wethouders Wijnen en Bax, de handen uit de mouwen. Aangevoerd door niemand minder dan Batman!

Begonnen werd met het planten van drie linden – voedingsbomen voor vleermuizen - op de toekomstige Brink. Daarna gingen elders in de groene-wijk-in-wording tig struiken voorgoed de grond in. Geplante soorten zijn onder meer de zwarte els, de gewone els, sleedoorn, meidoorn, Gelderse roos en inheemse vogelkers. De leerlingen werkten bij dit alles samen met medewerkers van het team Beheer Openbare Ruimte van de gemeente en van het IVN.

Ook kregen de leerlingen die ochtend een workshop over vleermuizen. Binnen Lage Heide leven diverse soorten vleermuizen. Speciaal voor deze bewoners bevestigde de gemeente eerder al vleermuizenkastjes in een groot aantal bomen. Op die manier worden nieuwe en extra plekken gecreëerd waar vleermuizen kunnen overnachten.

BOOMFEESTDAG
BASISSCHOOL ST. MARTINUS
20 MAART 2013

De kievit heeft Lage Heide al gevonden

Lage Heide is niet alleen wonen. Het is ook (en misschien wel vooral) de ontwikkeling van een prachtig natuurgebied. De afgelopen maanden onderging het gebied een metamorfose.

Waar voorheen het gebied uit weilandjes en een wildgroei aan bebouwing (schuurtjes, stallen) bestond, ontstaat nu mooie nieuwe natuur. Een plek waar wandelaars zich thuis zullen voelen. Maar waar zeker het dierenrijk weer een plaats krijgt. En met effect, zo blijkt. Er is al een groeiend aantal roofvogels gesignaleerd en zeer recent trof een medewerker van de Flora werkgroep een jonge kievit. Dat is opvallend, want landelijk vertoont de kievit een sterk achteruitgaande trend. Lage Heide blijkt echter een prima plek en dat is een mooi succesje.

De kievit (*Vanelus vanellus*) is een typische weidevogel. Kenmerkend zijn de brede vleugels en de relatief langzame, flapperende vlucht. De kievit is trouwens beste een forse vogel: circa 30 cm groot en een spanwijdte tot 75 cm.

Speelveldje Hyacinthlaan

Jarenlang voetbalde de jeugd van Oud-Dommelen op een trapveldje aan de Narcislaan. Helaas moest dit terrein wijken voor de nieuwe plannen van Lage Heide. De kinderen van de Martinusschool waren hier niet blij mee en schreven een brief aan de gemeente. Daarop kwam de gemeente met een oplossing: een nieuw speelveldje aan de Hyacinthlaan.

Het plan werd voorgelegd aan de omwonenden. Hierbij kwamen nog wat nuttige tips en wensen, wat leidde tot een aangepast ontwerp. Zo komt er een haag rond het veld. Dat voorkomt dat er ballen tegen auto's komen. Het zorgt ook dat er geen ballen de straat op rollen waar kinderen achteraan rennen. Op 22 mei werd het nieuwe ontwerp gepresenteerd aan de kinderen van de Martinusschool. Zij waren blij met het plan. En zo blijkt dat goed overleggen tot prima resultaten leidt. Overigens: het plan Lage Heide voorziet straks in nog meer speelplekken voor kinderen.

Natuur en landschap in Dommelen volgens Wikipedia

Best grappig om op Wikipedia te struinen in de geschiedenis van Dommelen. Hier de alinea 'Natuur en landschap' in de ogen van 'meneer of mevrouw Wiki':

"Het oorspronkelijke grondgebied van Dommelen is niet groot: slechts 750 ha. Het ligt ingeklemd tussen de Dommel en de Keersop, welke beide een mooi rivierdal hebben (...). Vooral het Dommeldal ten zuiden van Dommelen zal in de nabije toekomst een meer ecologisch gericht beheer krijgen, waar tot dan toe door intensieve landbouw een sterke eutrofiëring had plaatsgevonden. Er waren nog slechts enkele schrale gebiedjes over, terwijl ook sommige sloten die met kwel water werden gevoed nog interessante plantensoorten konden tonen, zoals klimopwaterranonkel. Er jagen vele

vleermuissoorten en ook de ijsvogel leeft langs de Dommel (...). De landbouw in het Dommeldal zal extensiever worden. Ook zal er sprake zijn van een gebied voor waterberging. De Dommelse bossen, die eigendom zijn van de gemeente Valkenswaard, vormen een naaldbos van 59 ha, met enkele stukjes loofbos. Dit gebied heet

ook wel Aardbrandse Heide. Het wordt veel gebruikt voor recreatie, omdat het vlak bij een druk recreatiecentrum ligt. Landschappelijk zijn natuurlijk de Dommelse Watermolen en de, op Valkenswaard gebied gelegen, Venbergse Watermolen, van groot belang. De Keersoppermolen bestaat helaas niet meer."

Fietscrossbaan Holtzerpaaie

Ook bij deze planvorming is samen met de wijk gezocht naar een goede oplossing. Al langer bestaat de wens om op deze plek een fietscrossbaan aan te leggen. En dat plan kan prima samen gaan met de groeninrichting van het Holtzerpaaie. Er is intussen een verrassend ontwerp gemaakt voor de inrichting van het gebied en dat wordt binnenkort met alle partijen besproken.

Presentatie Nieuwbouwbeurs en Valkenswaard in Hemelse Sferen

In april was in Eindhoven de Nieuwbouwbeurs. Ook Lage Heide presenteerde zich tijdens dat evenement in het Klokgebouw op Strijp-S. Enkele duizenden bezoekers zagen in de voormalige Philips-fabriekshallen het aanbod op het gebied van nieuwbouw in de regio. En er was zeker interesse voor Lage Heide als nieuwe woonwijk aan de rand van de natuur. Ook tijdens de traditionele braderie met Hemelvaart, altijd drukbezocht, presenteerde Lage Heide zich. In het voormalige pand van Leemans Makelaardij werd een tijdelijke expositie ingericht.

